Ч. 251 (12.907). Львів, субота 7. листопаду 1931. Poсztowa opłatę zapłacono ryczałtem. Рік LII.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов.
Конто почт. щадн. 143.322.
Адреса для телеграм: „Діло". Львів.
Головний Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем.
Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно 5·00 зол.
Чвертьрічно 15·00 „
Піврічно 30·00 „
Річно 60·00 „
ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 долар, Франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр., Італії 7·50 зол., Німеччині 7·50 зол., Швайцарії 5 шв. фр., Чехословаччині 30 ч. к., Румунії 150 лей, Болгарії 7·50 зол., Австрії 7·50 зол.— Зміна адреси 1 зол.

Телеф. Редакції: 29-41.
„ Друкарні: 29-26.
В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 25 сот.

ВСЕ В ПОРЯДКУ...

Офіціяльне вдоволення міжнародньою і внутрішньою дійсністю в Польщі.

Львів, 4. листопаду 1931.

В мчнулому тижні два відповідальні польські діячі склали заяви, в яких старалися вияснити становище уряду і його парляментарної підпори до найбільш актуальних питань закордонної і внутрішньої політики Польщі. Маємо на увазі велике експозе міністра закордонних справ Залеського, виголошене в закордонній комісії сойму в минулу пятницю та інтервю з головою Клюбу ББ. полк. Славеком, оголошене в суботняшньому числі „Ґазети Польской". Оба ці діячі мали ніби розвіяти досить — делікатно кажучи — поважні сумніви польського громадянства щодо радісного для Польщі стану міжнародньої і внутрішньої ситуації. Вони мали посередньо відповісти на всі останні атаки польської опозиції, яка з одного боку рецитує реєстр відомих невдач на закордонному ґрунті, з другого боку вказує на дальше загострення внутрішніх політичних відносин.

Принагідно була вже згадка на цьому місці про славу міністра Залеського, як ноторійного оптиміста. Його політичні звіти, виголошувані зрештою на парляментарному терені дуже рідко і дуже неохоче, є завсіди хемічно випрані з усякого темпераменту і можуть послужити клясичним зразком диспропорції поміж довжиною та змістом. Експозе міністра Залеського зайняло в „Ґазеті Польскій" шість шпальт дрібного друку. На тих шости шпальтах силенна сила дбайливо вистилізованих фраз про все і вся, але є надзвичайно важкою і невдячною працею дошукатися серед них якоїсь дійсно **оригінальної** думки і — ще труднішою — найти заяву, з якої можна би вміркувати щонебудь **нового** з ділянки закордонної політики. Міністр Залеський в елеґантній формі переповідає відомі факти і закрашує всіх їх одною тенденцією: оптимізмом. І той оптимізм є альфою і омеґою його довжезного експозе, оптимізмом є просичена кожна його увага: про міжнародню економічно-політичну співпрацю, про Лігу Націй і зокрема її комісію для европейських студій, про Паневропу, про ініціятиву Гувера і польсько-французький союз, навіть про польсько-німецькі взаємини (тут п. Залеський зазначив, що ратифікація соймом торговельної умови з Німеччиною була „остаточним шпилем польських концесій супроти Німеччини"), про переговори з СРСР. в справі пакту про неаґресію, в справі участи Польщі у злагідненні манджурського конфлікту (!), в справі роззброєневої конференції і т. д. і т. д. В усіх тих справах польський міністр закордонних справ висловлює своє вдоволення і надію на ще кращий їх вигляд. Він поручає „терпеливість, спокій і поміркованість" у відношенні до всіх тих, що стараються робити Польщі прикрощі (Литва, Латвія), а про всі інші справи, з яких уже ніяк не можна би радіти, досвідчений диплоьмат диплоьматично — мовчить (до цих останніх справ належать м. ін. українські петиції до Ліґи Націй).

Ця тактика настільки кидається у вічі, що ендек Ст. Стронський іронічно зауважив, що мабуть сам міністр вичікує, аби посли, члени закордонної комісії, „внесли у наради міркування про речі, які виглядають більше бентежливо". І ці посли (очевидно — лише опозиційні, бо санаційні лише притакують владі) всі ті немилі моменти пригадували. Звернули м. ін. увагу на цитати з французької, анґлійської і американської преси, з яких міністр закордонних справ не може робити оптимістичних висновків про опінію закордону; підкреслили звязок внутрішньої політики з закордонною (на що завсіди даремне ми звертаємо увагу) і відгук подій з внутрішнього ринку на закордонній (про це міністр не згадав ні словом) та навели низку конкретних прикладів; дуже жаль, що ані соціялістичний ані ендецький промовець не згадали тут про національну політику влади і її закордонні відгуки... Очевидно, вся та комісійна дискусія цілком схиблена і цілком зайва, бо ні на один міліметр не сколихне урядового оптимізму...

Те саме торкається внутрішньої політики. Віссю цієї політики є, як відомо, голосна вже нині тактика на парляментарному тер ені: ніколи й у ніякому випадку не рахуватися з опозицією, лише безоглядно майоризувати її чисельною перевагою голосів ББ. Ця тактика парляментарної „співпраці" підкріплена ще несподіваним, на швидку руку полагодженим, дальшим загостренням соймового реґуляміну, викликала такі гострі протести опозиції, що треба було якось на них таки відповісти. І відповів, як згадано на вступі, голова ББ. п. Славек. Вийшовши з заложення, що соймові комісії „в тім самім ступені, що й пленум", є для опозиції „все ще тереном виступів, призначених на зовнішній ефект", полк. Славек бачить цілком оправданою неґацію всього того, з чим приходить опозиція і каже рахуватися виключно лише з опінією ББ. Зате, мовляв, ця опінія не є безкритична, бо внутрі численного Клюбу ББ. істнують „ріжні погляди". Щоби їх узгіднити, внутр. Клюбу ББ. створено ріжні комісії, на яких використовується „фахове знання та індивідуальне зацікавлення наших (себто санаційних) послів та сенаторів". І що там, внутрі ББ., на власних комісіях

урадять, з тим приходять на комісії сойму та його пленум, де референти ББ. (інших у цьому соймі нема) висловлюють „узгіднену" опінію, Клюбу ББ., яка теж, вже без довгих дебат, дістає автоматичну апробату в голосуваннях... Полк. Славек є не тільки вдоволений такою системою парляментарного апарату, але бачить в ній шлях до „оздоровлення парляменту, замісць його упадку". Кінчає таким зворотом своє обширне інтервю, яке розпочинає заявою, що не бачить „ані причини непокоїтися, ані самого неспокою..."

Офіціяльне вдоволення з нинішнього істнуючого стану речей в усіх ділянках життя у Польщі має одну виразну і пречисту мову: **коли все є в порядку, значить, не треба ніякої зміни.** І справді: ніякої зміни не буде...

ПРОЄКТ ЗАКОНУ ПРО ЗБОРИ.

Варшава, 4. листопаду 1931.

По довшій перерві між двома сесіями польських законодатних палат, теперішня соймова сесія стала дійсною фабрикою законів чи радше автоматом, що полагоджує скоро і гладко всі законопроєкти уряду. У безлічі тих урядових проєктів з характером виключно податковим, господарським або соціяльним знайшовся і проєкт загально-політичного значіння. Є ним проєкт закону про збори, ухвалений радою міністрів дня 25. вересня ц. р. (друк ч. 397), якого текст роздано сьогодні послам і який викликав зрозумілий інтерес в політичних кругах. Не без значіння буде він і для нашого політичного життя в Польщі і тому вважаю своїм обовязком познайомити з ним ближче і наше громадянство.

Зголошений проєкт переводить передовсім уніфікацію в ділянці законних постанов про збори. Усуває він дотеперішні закони давніх держав як і польські, а саме російський закон про збори з 4. (нов. ст. 17.) березня 1906 р. (том XIV. Збірника рос. зак.), австрійський закон про збори з 15. листопаду 1867 р. (В. з. д. ч. 135), дотичні параґрафи про збори німецького закону про товариства з 19. квітня 1908 р. (В. з. стор. 151), розпорядок ґен. комісаря східних земель про збори з 25. травня 1919 р. (Вістник Законів Центр. Заряду Сх. Земель ч. 5. поз. 30.) — врешті польський закон про свободу передвиборчих зборів з 5. серпня 1922 (В. З. П. Р. ч. 66. поз. 594). На їх місце має увійти в життя новий одноцільний закон про збори для цілої Польщі.

Справа уніфікації законодавства про збори находиться на денному порядку вже у третьому з черги соймі. Нею займався вже перший сойм з 1922 р. і довший час радив над нею у конституційній комісії, яка проєкт скодифікувала і дня 17. березня 1927 р. предложила соймові. Там перейшов проєкт друге читання. До третього вже не дійшло, бо в міжчасі минула каденція сойму.

Новий проєкт вигринув у першій сесії другого сойму як внесок пос. Чапінського і тов. з клюбу польських соціялістів дня 19. червня 1928 (друк ч. 753), опертий у великій мірі на працях попереднього сойму. Занялася ним конституційна комісія і по довгих нарадах, в яких брав визначну участь наш посол д-р Блажкевич, його значно змодифікувала і 27. лютого 1930. предложила повному соймові. Однак на денний порядок він там не прийшов, бо швидко замкнено соймову сесію, а опісля з кінцем серпня 1930 розвязано сойм.

Така є коротка історія дотеперішніх польських законопроєктів про збори. Тепер зреферую найважніші постанови нового урядового проєкту, зазначуючи при тім, що польська лівиця зголосила недавно свій власний проєкт, беручи за взорець комісійний проєкт попереднього сойму, який проте не має виглядів стати законом, бо польська соймова більшість — клюб ББ — заявиться, очевидно, за урядовим проєктом.

Проєкт уряду розріжняє збори публичні („зґромадзеня") і збори непубличні („зебраня"), при чому останні не вимагають дозволу властей. Дальше розріжняє збори в домівках, що вимагають тільки повідомлення властей (староства або постерунку поліції) найпізніше на два дні перед зборами, і збори під голим небом, що їх треба зголосити на три дні наперед і тут треба виразного дозволу відповідної влади. Збори може скликувати кожний повнолітній і повноправний громадянин польської держави і на них проводити. Повідомлення чи подання про дозвіл на збори має містити імя і назвисько та адресу скликуючого, місце і час зборів, ціль і програму зборів — врешті (тут є відхилення від теперішнього австр. закону) і мову, в якій мають відбуватися промови і наради, наскільки цією мовою буде непольська мова. Адміністраційна влада заборонить збори, коли би вони противилися обовязуючим приписам, або коли би вони на думку влади *(тут широке поле для самовільного адміністраційного трактування)* загрожували безпеці, спокові або публичному порядкові. Заборона мусить бути доручена скликуючому найпізніше напередодні зборів.

У зборах не можуть брати участи узброєні особи за винятком тих, що носять зброю з титулу свого уряду (нпр. поліція). Кожні збори мусять мати голову, що відкриває збори, кермує нарадами і замикає збори. Скликуючий може заявити, що він сам буде проводити на зборах і тоді зібрані не можуть вибрати нового предсідника, може сам доручити провід другій особі (того в австрійському законі не було), або заявити по своїй волі, щоби зібрані вибрали собі предсідника і збори тільки тоді його вибирають. За хід зборів відповідає перед владою предсідник (голова) зборів.

Влада може делеґувати на кожні збори своїх представників, що самі для себе вибирають відповідне місце на зборах. Предсідник зборів мусить їм дати інформації про особи промовців і внескодавців, як рівнож подати їм зміст внесків і резолюцій. Щодо дальшої компетенції представників влади на зборах нема засадничої ріжниці між австрійським законом і урядовим проєктом. Очевидно, представник влади може розвязати збори у випадках, передбачених законом, а на випадок розвязання зборів предсідником або пред-

ставником влади, зібрані мусять негайно розійтися.

За непублічні (неприлюдні) збори („зеорання" — для відріжнення від публичних зборів, що звуться в проекті коротко „згромадження") уважає проект: а) зібрання осіб, яких знає особисто скликуючий або голова зборів та які відбуваються в домівці, при чому зібрані не потребують мати окремих письменних запрошень, як цього вимагає відомий § 2 австр. закону про збори; б) зібрання членів легально істнуючих союзів („зжешень"), що відбуваються в помешканнях, на умовинах та в спосіб, передбачений у статутах тих союзів — (отже нпр. всяких законно істнуючих товариств, кооператив, спілок і т. д.). Такі зібрання не потребують ані зголошення у влади, ані її дозволу. З духа проекту виходить, що і збори членів політичних партій, які не є забороневі, підпадають під поняття легально істнуючих союзів, хоч сам текст можна би натягати й інакше і тому у проекті треба би відповідної ясної коректури. Влада не має права делегувати свого представника на збори („зебрання"), про які згадано під а) і б). Коли би однак довідалася вона, що такі збори переступають рямки своєї компетенції, тоді влада може вислати свого відпоручника для ствердження цієї обставини і він має право збори розвязати, коли би ствердив повищу обставину.

Органи публичної безпеки мають право увійти до льокалю і розвязати збори, коли ціль і хід зібрання є суперечний з карним законом, або загрожує безпеці, спокоєві чи порядкові. І тут знову безмежне поле до самоволі, особливо серед відповідних політичних відносин!

Поняття домівки („льокалю") є у проекті значно ширше як в австр. законі. За „льокаль" вважається не тільки сам будинок, але і місце при ньому — нпр. подвіря, що є огороджене.

Новиною, незнаною в австрійському законі, є постанови проекту про зізди („зязди"). Всі зізди вважає проект за публичні збори, що потребують дозволу дотичної адміністраційної влади. Такі дозволи дає старосто, коли зізд має обіймати учасників одного повіту, або воєвідський уряд для всіх інших зіздів. На міжнародні зізди треба дозволу міністра внутрішніх справ.

Окремі постанови відносяться до передвиборчих зборів в справі виборів до законодатних установ або публ. правних корпорацій (нпр. громадських рад, торговельно-промислових чи ремісничих палат, каси хорих і т. д.). Такі збори в „льокалях" не потребують зголошення; натомість, коли мають вони відбутися під голим небом, тоді треба тільки зголошення (не дозволу). Характеристично, що проект не говорить зовсім нічого про посольські справоздавчі збори, які згідно з комісійним проектом попереднього сойму не вимагали ані зголошення, ані дозволу навіть тоді, коли відбувалися під голим небом. Тут політичні тенденції уряду аж надто ясні.

Найбільше грізною є постанова проекту про карні санкції. Компетентною владою до накладання кар за переступлення закону про збори є староство (згідно з австр. законом і комісійним проектом з попереднього сойму городські (повітові) суди) і воно може карати арештом до трьох місяців та гривною до трьох тисяч золотих, або одною з тих кар. За зміну цього артикулу і за полишення карної санкції судам піде безперечно найбільший бій цілої соймової опозиції, щоби не допустити до цього, аби свобода зборів стала вповні ілюзоричною.

Постанови закону про збори не мають застосування: 1) до всіх зборів, що їх скликується на розпорядження влади, 2) до релігійних зібрань і походів, признаних державою віросповідань, до походів весільних, похоронних, 3) до зібрань товариських, родинних і шкільних, 4) до зібрань розривкових у помешканнях і 5) до зібрань академічних на терені академічних шкіл.

На загал можна сказати, що постанови проєкту за вимками, що їх вище наведено, є доволі ліберальні.

Треба тільки одного, а саме, щоби і практика адміністраційних властей була рівнож ліберальною, бо знаємо, як часто практика ріжниться від духа і постанов закону.

Д-р Степан Баран.

——o——

З українського наукового життя.

Діяльність Українського Наукового Інституту в Берліні за 1930—31 шк. рік.

З минулим літнім семестром 1931 р. Український Науковий Інститут в Берліні закінчив 5-ий рік свого істнування. Протягом цього останнього року в Інституті були прочитані такі публичні лекції німецькою мовою: 1) проф. Д. Дорошенко: „Імена „Русь", „Росія" і „Україна" в їх історичному й сучасному значіні"; 2) проф. І. Мірчук: „Метафізика й релігія в духовному життї славян"; 3) він-же: „Фільософія Масарика"; 4) унів. доц. В. Залозецький: „Вплив ґотицької архітектури у Східній Европі"; 5) він-же: „Проблєма византійського ренесансу і його відношення до зах.-европейського"; 6) д-р З. Кузеля: „Українські історичні пісні".

Українською мовою мали відчити: 1) проф. Д. Дорошенко: „Страчена сила" (памяти М. Зіньківського); 2) він-же „В. Липинський і його діло"; 3) проф. І. Мірчук: „VII. Інтернаціональний Конґрес в Оксфорді"; 4) унів. доц. В. Залозецький: „Проблєма старославянського мистецтва"; 5) д-р Б. Крупницький: „Карло XII і Петро I під Полтавою і над Прутом"; 6) він-же: „Акція Пилипа Орлика на Правобережній Україні в 1711 році"; 7) д-р С. Володимирів: „Економічне становище селян в рамах совітського господарства на Україні"; 8) він-же: „Машиново-тракторні стації на Радянській Україні"; 9) д-р В. Кучабський: „Польська дипльоматія і „східно-галицьке" питання в 1917—19 рр."; 10) він-же: „Зовнішне політичне становище сполучених українських армій в „Чотирокутнику смерти" в липні-серпні 1919 р."; 11) д-р І. Лоський: „Українські течії в польській еміґрації після 1831 р."

Крім цих відчитів дійсні члени Інституту, проф. Д. Дорошенко, проф. І. Мірчук, унів. доц. В. Залозецький і д-р З. Кузеля вели систематичні курси для стипендистів Інституту і вільних слухачів.

При кінці літа цього року вийшов III. том „Abhandlungen" Інституту з таким змістом: Д. Дорошенко: „Імена „Русь", „Росія" і „Україна" в їх історичному й сучасному значіні"; С. Володимирів: „Загальне число української людности в цілім світі"; М. Дольницький: „Україна як ґеоґрафічна індивідуальність"; Б. Крупницький: „Історія України Й. Хр. Енґеля"; І. Мірчук: „Світогляд Лесі Українки"; В. Кучабський: „Польська дипльоматія і „східно-галицьке" питання на париській мировій конференції 1919 р."; Д. Дорошенко: „В. Липинський".

З метою влекшити постачання української літератури для німецьких університетів та інших наукових установ весною ц. р. засновано при Інституті „Бюро для обміну книжок", яке за короткий час свого істнування вислало до німецьких та інших чужоземних бібліотек понад 1.500 українських книжок.

У минулім акад. році мав Інститут 5 асистентів і 14 стипендистів.

——o——

В Манджурії бються.

ТОКІО 5. XI. ПАТ. Над рікою Нонні, де японці відбудовують міст, прийшло до поважної сутички між китайськими і японськими військами. Зачувати, що японці вислали з Тіонан військову допомогу.

З огляду на перетомлення японських війск у Манджурії постановлено їх стягнути. На їхнє місце прийдуть нові військові відділи в силі 4.000 людей.

Чи ви зложили листопадовий дар українським інвалідам?

ФЕЙЛЄТОН „ДІЛА" З 7. ЛИСТОПАДУ 1931.

ЛЕВ ЯСІНЧУК. 3)

ЗІ СВІТУ.

З Парижа до Шербургу. — „Бремен". — Товариші подорожі. — Морська недуга.

В пятницю, дня 2. жовтня в год. 8.14 рано я виїхав спеціяльним поїздом Німецького Льойду з Парижа до Шербургу. У Парижі була мила осіння погода, тепло, тільки сонце не могло пробитися кріазь рідюючу мряку, хмару чи дим. Заповідався для Парижа гарний день.

Вже на пів години до відїзду наповнювався подорожніми мій поїзд, зложений з ваг. I. і II. кляси та двох ресторанних. Цих останніх дійсно потрібно, бо поїзд стане на пару мінут тільки посередині дороги в Сеан, а до Шербурґу всеж таки при всій скорости їзди треба проїхати 6 годин. Там, на місці, вже не буде часу ніде покріпитися.

Минаємо французькі винниці, минаємо зелені нормандські луги й зорані поля... Пробігають мигком сірі поверхові то низькі, соломою криті сільські будинки. В усій Франції не видко стільки рухливости, життєвости, що в Німеччині. Навіть розмірно живіше темпо життя в Парижі в порівнанні з Берліном, це на око безцільний рух, а його масовість викликана зоровою оманою, яка має свою причину у вузьких і кривих вулицях Парижа, зовсім відмінних від вулиць Берліна (широких, простих і довгих).

Наближаємося до Шербурґу. Американці ворушаться нетерпляче. Бачиться, надоїло їм волокитство. Ті з картками „Монте Карльо" наліпленими на валізах, може й грошей збулися. Але радше тягне їх уже в Америку. Вже в Парижі під будинком подорожнього бюра „Амерікан Експресу" не такі вони гамірні й рухливі, як бувають. Мабуть припізнилися, знудилися і тепер переступають на париському хіднику попід „Оперою" з ноги наногу, як бузьки перед відлетом.

На дворі стає хмарно, а то й накрапає дощик. Неприємна перспектива на їзду морем. Але — може це тимчасове, льокальне. Зрештою — я вже двічі перетинав океан. Кажуть, що морської хороби не дістану. Чого-ж боятися? Намагаюся дійсно не думати про цю плюгаву недугу, в якій нічого чоловіка не болить, а не можна ворухнутися.

З поїзду переходимо просто до портової галі, де переводять контролю пашпортів та корабельні білєти. Звідтіля всідаємо на малий корабель Льотрінґен і пливемо поза шербурський порт, де стоїть наш велитень „Бремен", окраса німецького мореплавного мистецтва. Пересідаючи в Шербурґу з поїзду до порту, а звідти на корабельчик, а з нього на корабель, ми дали себе брутально обдерти носіям з решти „франків", а накінець довелося нарушити навіть долярову „резерву".

Про „Бремен" уже знає світ. Це корабель з вмкістю 56.000 тон. Отже менше більше 100 тягарових поїздів по 50 вагонів кожний. В нутрі гарний, ясний, з вузькими довжезними коридорами, вистеленими не „ліноляумом", а таки сирою, сірою ґумою, що тхне ґумою серед духоти машин. Каюти на чотири особи доволі вигідні, вікна — як на корабель — доволі просторі. В моїй каюті гостить старий, сивий з патріярхальним виглядом рабін з Бронксу (походить з давньої Конґресівки), професор ветеринарії з Ітаки (Зл. Держави), американський німець, що добре по німецьки говорить та молодий студент університету з Шікаґо, теж німець. Загалом — попри всі мови світу, які гомонять на кораблі — дивним дивом переважає німецька мова.

Ми зголосили нашу приявність у дотичного господаря, дістали листки з придїлом місця при столі в їдальні й шукаємо догідного місця на чердаку корабля. Але перед нами є там уже ранні птахи. Це ті, що всіли в Бремен, або в Савтгемптоні. В год. 5.30 перед вечором корабель рушив, а за пів години скликує трубка гарним, веселим звуком на вечеру. Саля простора, ясна, здається подовнока, а гарна. На оба боки вікна на море. На горі ґалерія, де концертує орхестра, добре зіграна. При столах вигідно, бо подорожні поділені на подвійні „засідання" відповідно до вподоби. При мому столі два мадяри й американець, з походження чех. Зі мною говорить по російськи. Саме вертає з Радянського Союзу, де пробув 18 місяців — в Европі й Азії. Подають артистично мальовану карту страв, накриття блищить, але я не маю найменшого апетиту. Кажуть, що на початок не треба обідатися. Одно яблуко і чай повинен би вистарчити.

На дворі вітер, січе дощ, хмарно та мрячно. Корабель реве раз-у-раз і доволі хитається. Поза кораблем не видно нічого, хоча маємо ясне освітлення в кімнатах, салях і на чердаку. Початок дороги немилий. Іду в каюту. По дорозі заглядаю до сальону, де крутяться пари під звук орхестри, дехто попиває пиво, вино чи лікер, яких в Америці не побачить.

У суботу досвіта прокидаюся від сильно розгойданого корабля. На кораблі чути неспокій, стогін. Пробую встати — не годен. Голова колесом ходить, а з нею вся обстановка. Корабельники кажуть, що наш корабель війшов у смугу, де лютувала сильна буря. Потішають нас, що ми перепливемо цю просторінь і буде спокійніше. Але чоловік безсильний. Лежу. Послугач силує їсти. Хвиля бє високо, чути невпинний шум і гуркіт машини. Якби то лише гуркіт! А то весь час щось дрібонько трясе порожніми кишками, як у скорій їзді на драбинястому возі по камінню.

Один американський інтеліґент питав ..., „Рідну Школу", чи правда те, що вона платить ... мені кошти дороги. Таж я мав — писав він — ... ку приємну прогульку, якої не один позавидує ... мені. В цю хвилину мені пригадався цей — сказав ... легко — дивоглядний погляд. Якби я був ... ний, то побажав би цьому добродієві переїхати ... такий час через океан. Вечором присилували ... не зісти кусник „Бісмарк-герінґа". Чи такі ... селедці їв Бісмарк чи ні, не знаю. Але це звичайні наші „москалики".

Кораблем перевертає, всюди тиша, люди ... снуються. Кельнери носять вечеру до кают, кажуть — у їдальні мало хто був.

— А ви не хоруєте? — питаю.

— Якщо не їм, то хорую. Зрештою, ми маємо своє заняття й про недугу не думаємо.

„Своє заняття"... І так жду нового дня.

(Продовження буде).

Кріза волинського самоврядування.

Дещо про господарку повітових соймиків і ґмінних рад на Волині.

Луцьк, 2. листопаду 1931.

I.

Ще перед двома роками ми зробили спробу звернути увагу на те, що соймики на Волині стали на хибні шляхи, які можуть довести до катастрофи. Наш голос не дійшов до читачів. Одначе це не відвернуло подій: і соймики таки переживають нині гостру крізу.

Почасти вина за це паде на саму конструкцію ґмінних і повітових самоврядувань — на їхню залежність від наказних зверхників і брак свободи ділання. Саме політичне положення цих зверхників уже мусить заважувати на виборах членів рад і соймиків, цілях і методах праці.

Вибори до самоуправних установ переводилися весь час під гаслами: польська більшість (при фактичній меншости) й проурядове „наставлення". В результаті замісць досвідчених самоврядовців — послушні манекіни або безвартісні кареровичі, що не мають або не сміють мати своєї думки. І ґмінні ради та соймики стали порожніми формами, з яких відлетів колишній справжній земський самоуправний дух. Наслідки такі, що населення, яке спершу горнулося до самоврядування, поволі прохололо і збайдужніло до нього.

II.

Сьогоднішню гостру крізу соймиків, між іншим викликало невідповідне відношення до народніх грошей та видаткування їх. У видатках за минулі роки бачимо зайво-люксусові і явно політичні (на „мацєжи школьні", специфічні захоронки, на будову костелів і т. д.) та нерівномірні субвенції на потреби національних податкових груп: на потреби української більшости або нічого не давалося або давалися крихти.

Подібна господарка довела соймики з одної сторони — до фінансового знесилення і заборження, а з другої — до ще більшого відчуження від мас. Адже річ природна, що заяви, що видатки на „Мацєж Школьну", на мішані (на ділі чисто польські) притулки і т. п. йдуть на добро народу, не переконували українське податкове населення.

III.

В останнім часі волинські соймики особливо ревно зайнялися сільсько-господарською справою і переступили межі, ясно начеркнені їм відомим обіжником міністерства рільництва. Цей обіжник вказував соймикам, що вони повинні причинитися до піднесення хліборобства, але не безпосереднім веденням цієї роботи, а підтримкою ініціятиви населення і праці його організацій.

Соймики робили інакше: наймали аґрономів і інструкторів, переводили досвіди, улаштовували реферати, а навіть курси крою і шиття, плянували шпихлірі, врешті спробували торгувати предметами сільського господарства. Вийшло невдале наслідування колишніх земств. Ясно, що цілі тієї роботи були не стільки господарські, скільки національно-політичні: зєднати собі прохоложе хліборобське населення. Тому люди досвіду кваліфікували всі ці широкі буцім то господарські пляни соймиків, як невикональні й утопійні. Наймогутніші володарі, як каже Рекс Біч, не всилі зробити те, що може зробити приватна ініціятива. А щож казати про соймикових урядовців! Велика справа сільсько-господарської розбудови для самоуправного апарату є непосильною, невикональною й задорогою. За неї може взятися і виконати її лише збірна ініціятива, захоплення і воля хліборобських мас, сконцентрована у своїх рільничих організаціях, що ведуть роботу з участю великого числа ідейних безплатних робітників.

А про невикональність для соймиків таких підприємств, як збут і постачання предметів рільництва, найкраще свідчить практика рівенського соймику. Цей голосний соймик купив товарів у волинського хліборобсько-торговельного синдикату на суму 397 тисяч зол., продав його за 160 тисяч (!), значну частину одержаних грошей видав на адміністрацію і торговельну маніпуляцію і врешті відмовився заплатити синдикатові належні йому гроші! Справа опинилася в окружному суді, який цими днями присудив синдикатові всю згадану суму та ще 11 тисяч судових видатків, разом 408 тисяч зол. Ні товарів, ні грошей та ще така величезна сума до заплачення!...

IV.

Гроші, видані на хліборобську акцію у більшій частині також пішли намарно, хочаб тому, що населення не розуміло, що говорили їм аґрономи й інструктори та дивилося на їхню роботу не як на свою власну, а як на чужу.

Зрештою, про це красномовно говорить приспішена редукція широких аґрикультурних плянів. Аґрономів звільняють або переводять на акордову працю (!). Зростає зневіра й апатія

Викликана широкими плянами і згаданими вище видатками на негосподарські цілі грошова скрута соймиків привела їх до редукції також і в інших ділянках праці — здоровля, соціяльної опіки, будівництва і т. д. Іде редукція шпиталів, лікарів, фельчерів, акушерок.

Складання всієї вини на господарську крізу не зовсім відповідає дійсності. Приватні організації перебувають у гіршому положенні, одначе не терплять такого краху, як соймики. Очевидно, є глибші причини, ніж кріза: наші самоврядування не є справжніми самоврядуваннями, а їхні пляни, цілі й методи праці не йдуть по лінії бажань і потреб населення. Коли би було інакше, це населення так само підтрималоб своє самоврядування, як підтримує в часі крізи свої приватні організації.

V.

Українське населення, памятаючи земства, придає велике значіння самоврядуванням. Тому саме й упоминається за те, щоби вони були справжнім самоврядуванням та щоб ішли по лінії його потреб. Українці, всупереч їхній волі, були лише обсерваторами роботи соймиків. Їм краще видні були всі хибні шляхи й невикональні пляни соймикових урядовців. Через те їхній голос повинен би заважити на дальшій праці ґмінних рад і соймиків. А зводиться цей голос до цього:

1) Ґмінне й повітове самоврядування повинно одержати повноту самоуправного характеру, вибираних голов і незалежність від політично-адміністраційних органів; 2) справедливе представництво національних груп населення й усунення штучного „добору" людей; 3) ясна інструкція, чим соймики повинні займатися безпосередньо та яку роботу мають залишити ініціятиві самого населення, в першій мірі — роботу сільсько-господарську; 4) пропорціонально до числа населення субсидіювання організацій поодиноких національних груп.

До компетенції соймиків повинно бути віднесене лише те, чого взяти на себе не всилі приватні організації: шляхи, народнє здоровля, ветеринарна гиґієна й поборювання пошестей, шкільне будівництво, опіка над психічно-хворими і т. ін. Все те, що є справою національних груп населення, повинно залишитися в руках організацій: хліборобська робота, культурно-освітня праця, утримання і виховання сиріт, літні захоронки і т. д., бо саме у тих ділянках зродилася нездорова політика, що створила „ножиці" між самоврядуванням і населенням. Але на працю організацій поодиноких національних груп населення у згаданих ділянках — соймики повинні дати відповідні засоби.

Звичайно, можна вести працю у самоврядуванні надалі так само, як тепер (і напевно так буде). Але й такі самі будуть наслідки.

В. Островський.

Український посол зі Закарпаття у Львові.

Сьогодня 6. XI. в переїзді до Черновець на конґрес Української Соціялістичної Партії в Румунії гостюватиме у Львові український посол зі Закарпаття Гуснай, одинокий українець з лісти чеських соціялістів.

Заворушення в Кашмірі.

НЮ-ДЕЛЬГІ, 4. XI. ПАТ. **У відповіді на прохання магараджі Кашміру дати допомогу, у звязку зі ситуацією наслідком сутичок між гіндусами і музулманами в Кашмірі, вислано до Джамму курінь японських військ. На протязі нинішного дня вислано на територію Кашміру другий відділ війська. На основі звідомлень зі Сінґапору в часі подій в Джамму 8 гіндусів і 8 магометан потерпіло рани. Кілька домів згоріло. Урядовий комунікат, що появився у звязку з повищими подіями, вияснює обставини, які спонукали уряд запобігти цьому, щоби музулманські ватаґи з Пенджабу не могли дістатися на територію в Кашмірі. В Ню-Дельгі оголошено розпорядження, що мають на меті охорону Кашміру перед заворушеннями.**

Комуністичний терор.

МАДРИД 3. XI. ТЕЛ. ПРИВ. **В Більбао вбито вчора вечором двох католицьких священиків. Юрба комуністів заатакувала їх на вулиці і без ніякої причини почала до них стріляти, кладучи обох трупом. Опісля душогуби розбіглися. Цей факт викликав серед населення велике обурення.**

З життя українців у Боснії.

Посвячення гр.-кат. каплиці в Банялуці.

В окрузі Банялуки, що є головним містом північної Боснії і осідком бана Врбаської бановини, живе від 30 літ кільканацять тисяч українців греко-католиків, переселенців з Галичини. Найбільше їх є в повіті Прнявор, але мають дві кольонії і в повіті Дервента: Банялука, Пріедор і Ґрадішка. В кожній кольонії мають наші люди свої церкви або каплиці, тільки в самій Банялуці дотепер не було гр.-кат. церкви. В часі війни і довго по війні (до 1926 р.) був у Банялуці Апостольським Адміністратором Всесв. о. Олекса Базюк, теперішній мітрат у Львові, який за згодою банялуцького рим.-кат. хорватського еп. Йосифа Ґаріча відправляв богослуження для своїх вірних у лат. катедрі. Одначе потреба своєї власної церкви давалася нераз пекучо відчувати, особливо в часі більших свят, бо коли напр. Великодні свята обох обрядів припадали разом, тоді для наших вірних не було часу ні місця на їх богослуження в досить тісній лат. катедрі.

Щойно заходами невтомного теперішнього гр.-кат. епископського вікарія в Банялуці о. Франца Латковича побудовано в самім центрі міста недалеко римо-кат. парохіяльної церкви гарну муровану каплицю, яка відтепер стане духовним осередком для гр.-католиків не лиш у самій Банялуці, але й для околиці. В празник Христа-Царя, в неділю 25. X. ц. р., відбулося посвячення каплиці в честь Христа-Царя, якого доверших крижевацький владика Впреосв. д-р Діонізій Няраді в асисті численного духовенства, між яким находилися: ректор гр.-кат. семинаря в Загребі о. д-р Іван Юрій Вішошевич, еп. вікар о. Франц Латкович, крижевацький совітник о. Спиридон Петранович, боснійський декан о. Гр. Біляк з Прнявора і шістьох священиків боснійського деканату, а саме: о. Іван Левицький з Лішні, о. Остап Легенький з Сердевич, о. Михайло Костюк з Козарця, о. Михайло Юриста з Девятини, о. Михайло Якимів з Дубравм й о. Микола Орос з Дервенти.

Торжество почалося в каплиці, де відправлено рано в 6. год. литію і утреню. Потім було водосвяття і благословення нового дзвона для каплиці. Підчас того еп. д-р Няраді і інші священики сповідали вірних, які численно зібралися з далеких сторін розсіяного на 100 км. в окрузі боснійського деканату.

В 10. год. почалася архієрейська Служба Божа, яку відправив владика зі згаданою асистою в сусідній римо-кат. парохіяльній церкві, бо каплиця не могла помістити численно зібраного народу. По євангелію виголосив владика прегарну проповідь про Христа-Царя найперше по хорватськи до всіх зібраних у церкві, між якими були хорвати, серби, навіть і музулмани, а потім по українськи до греко-католицьких вірних в Банялуці, потішаючи їх євангельськими словами: „Не бійся мале стадо"..., хоч малими тут числом, одначе, коли будемо вірою сильні, то не пропадемо ні релігійно, ні національно; а до того має причинитися новозбудована каплиця.

По Службі Божій перейшла процесія з епископом і духовенством до новозбудованої каплиці, де відбулося посвячення. Підчас цілого торжества були присутні також два римо-кат. епископи: Йосиф Ґаріч з Банялуки і Альойзій Мішич з Мостару та багато священиків римо-кат. обряду, а також представники військових і цивільних властей, банської управи і місцевих товариств.

До звеличення цього торжества причинився дуже багато добірний мішаний хор гр.-католиків із Загребу, який спеціяльно приїхав до Банялуки і під умілою диригентурою молодого професора Діонизія Сабадоша співав гарно Службу Божу і підчас посвячення каплиці.

Каплиця є так уладжена, що престіл відділений від більшої салі, де стоять вірні, рухомою деревляною стіною, так, що по богослуженнях в тій салі можуть відбуватися товариські сходини, відчити, вона може служити за читальню, то-що; отже дійсно стане та каплиця релігійно культурним осередком наших вірних в Банялуці, яких тут в околиці начисляють до 1300 душ.

Підчас вечірні в 16. год. виголосив наш владика знова гарну проповідь до зібраних вірних, перевівши порівнання між ізраїльським народом і долею нас, українців, тут на чужині. Хоч наша каплиця не така величава, як наші прекрасні храми вріднім краю, напр. св. Юр у Львові, або церкви в Перемишлі чи в Станисла

вові, одначе і ця наша маленька святиня є Богу мила, а для нас стане вона великою і визначною, бо в ній будемо ми тут на чужині маніфестувати свою святу віру, яка нас охоронить від занепаду. Владика візвав вірних любити своє, не стидатися своєї мови і звичаїв, а чуже шанувати. Проповідь викликала глибоке враження на всіх.

По вечірні мав ректор о. д-р Вішошевич у новій салі при каплиці перший виклад зі скіоптичними образами про життя св. апостолів Кирила і Методя.

Так проминув цей памятний день великого духовного торжества наших вірних у Баня-луці, який полишиться на все незатертим у житті нашої церкви в Боснії.

Другого дня, в понеділок 26. X. відбувся в парохіяльнім домі, який находиться зараз при новій каплиці, під проводом владики Нярадія деканальний соборчик усіх 8-х священиків гр.-кат. боснійського деканату.

о. Михайло Костюк,
гр.-кат. душпастир у Козарці.

Вимуся . . . . ?

Радянсько-турецьке братання.

У звязку з побутом комісаря Літвінова в Анґорі, радянська преса зазначує, що турецько-радянське порозуміння сильно зміцнилося. Вязвом поглиблення турецько-радянської приязни має бути візита турецького премієра Ісмед-паші в Москві, якої речинець усталено на січень 1932 р. Радянський уряд приготовляє велике принятя для нього. Голова ради народніх комісарів Молотов зложить в половині року візиту турецькому урядові в Анґорі.

—o—

Югославія боїться за свою фльоту.

Югославянський міністр закордонних справ д-р Марінкович переслав ґенеральному секретареві Союзу Народів відповідь на проект однорічного припинення зброєнь. Югославянський уряд годиться принципіяльно на проект, однак рівночасно заявляє, що цей однорічний розем не може розтягатися на нормальне переведення програми щодо розбудови фльоти.

—o—

ОСТАННІ ВІСТИ

КОЛИ ВІДЛОЖАТЬ СОЙМ?

З польських міродатних кол запевняють, що поголоску про відложення сойму треба приймати із застереженням. Це тому, бо на денному порядку є ще чимало справ, які мусять полагодити якнайскорше, а які годі так скоро полагодити, щоби сойм замкнути вже в суботу. Рівночасно міродатні чинники признають, що праці, які ост. часом веде сойм і сенат, не влекшили урядові праці, бо міністри й віцеміністри мусіли працювати в комісіях і на пленумі.

ЗАКОРДОННА КОМІСІЯ СОЙМУ.

У закордонній комісії сойму промовляв мін. Залеський про протипольські зарядження лотиського уряду. Комісія ухвалила резолюцію, щоби польський уряд покористувався прислугуючим йому міжнароднім правом і запротестував проти гнету поляків у Латвії.

—o—

ДИСКУСІЯ НАД РЕФОРМОЮ КОНСТИТУЦІЇ.

5. XI. в конституційній комісії сойму йшла дискусія над рефератом, який передше виголосив у цій комісії віцемарш. Цар. Пос. Вінярський (Кл. Н.) заявив, що його партія вважає направу конституції конечною, та в теперішніх обставинах не може виступити з власним проєктом. Проект ББ грозить продовженням влади тієї групи. Тому Кл. Н. буде поборювати проект ББ. Пос. Вінярському відповідав віцемарш. Цар. Він сказав, що ББ поступив правильно, бо відбув заг. дискусію на пленум і в. комісії. Голова комісії питався, чи члени її годяться на таку форму праці. Комісія згодилася. Тепер, видно, пос. Вінярський змінив становище. Заперечує, начеб проект ББ старався зосередити всю владу в руках тієї групи. Опісля обговорив віцемарш. Цар коротко зголошені поправки. Найближче засідання 12. н. м.

—

ПРОТИЖИДІВСЬКІ ЕКСЦЕСИ У ВАРШАВІ.

5. XI. У варшавськім університеті повторилися протижидівські ексцеси. Вони були й на жидівській вулиці. Гурток жид. академиків пішов був до ректора, щоби пожалітися на ексцеси, які раз-у-раз повторюються. В ждальні тих студентів побили польські студенти. Рівночасно польські студенти кинули клич викинути всіх жидів із університету. Клич цей негайно виконали й знову побили кільканацятьох жидів. Потім вийшли походом на вулицю й по дорозі нападали на прохожих жидів. Били навіть пацьок, які в Саськім Огороді бавили жид. діти.

Свята „Рідної Школи“.

ЗОЛОЧІВ.

Ювилейне свято в 50-ліття „Рідної Школи“ відбулося в Золочеві в салі дому ім. М. Шашкевича дня 4. жовтня. Головну Управу „Р. Ш.“ заступав пос. Дмитро Великанович. Свято мало характер незвичайно величавий і сильно спопуляризувало ідею „Рідної Школи“. Найбільше праці в устроєнні ювилею вложили: учитель „Р. Ш.“ п. Мартинюк, невсипучий секретар Кружка та голова Кружка місцевий лікар д-р Залужний і учит. Попадюк.

Найголовніші точки програми свята виконали: орхестра та хор читальні „Просвіти“ під вправною диригентурою п. Туркала та читальняна орхестра (без диригента) з Ляцького Великого, якою ревно опікується о. Лопатинський Степан, парох з Ляцького Великого.

Програма свята була така: 1) В церкві велика Служба Божа з панахидою та високо патріотична проповідь шамбеляна о. д-ра Юрика на тему рідної освіти і „Рідної Школи“. 2) По Службі Божій мали учасники зібратися на майдані. Одначе з причини дощу перенесено свято до великої салі дому ім. Шашкевича, в якій годі було всім присутнім приміститися. Хор в супроводі музики відспівав гимн „Р. Ш.“, після чого гарне вступне слово виголосив посол д-р Олесницький, адвокат в Золочеві. По нім зложив привіт від Гол. Управи пос. Великанович і подякував усім тим, що причинилися чимнебудь до нинішнього свята. Промовець на примірах сусідніх народів виказував потребу рідного виховання, торкнувся нашого положення в державному шкільництві, якого люки заповнює „Рідна Школа“ та порушив зміст рідно-шкільної праці в Золочівщині. Бесідник закінчив словами: „Як у Вел. Новгороді перед 1000 роками великий дзвін скликував громадян на майдан у важких і критичних моментах города, так нині дух Маркіяна Шашкевича з Підлисецької могили кличе золочівських українців на майдан праці „Р. Ш.“, яка в нинішньому тяжкому положенні несе нам джерела національного оздоровлення. Відтак слідували продукції хорові, деклямаційні і ґімнастичні місцевих шкіл як: захоронки, 7-кл. нар. школи м. Шашкевича і ґімназії. Велике враження робила ритміка шк. дівчаток при звуках пісні „Ой у лузі“. Захоплення викликували пірамідри молоді української ґімназії та вправи дівчаток вінками і хусточками при звуках стрілецьких пісень. Дуже багато праці в хор ґімн. молоді вложив катехит о. Побігущий, а також руханкові вправи вийшли гарно завдяки працьовитости проф. Юркевича. Останньою точкою був виступ на сцені орхестри з Ляцького Великого, яка після прощальних слів д-ра Залужного закінчила ювилейне свято відогранням „Ще не вмерла“ і „Боже великий“.

Мадярщина проти верс. трактату.

Будапешт, 5. XI. ПАТ. Сьогодні було перше після літніх ферій засідання мадярської палати послів. Голова ради міністрів гр. Каролі заявив, що апробує внутрішню і закордонну політику гр. Бетлена. Закордонна політика кабінету Бетлена показалася корисною і продовжування її дає ґарантію, що Мадярщина займатиме серед народів місце, яке належиться їй на основі територіяльної величини, скількости мешканців і географічного положення. Говорячи про плян Бріяна створити европейську унію, гр. Каролі зазначив, що мав уже нераз нагоду ствердити, що годі брати участь в господарській унії або в европейській співпраці так довго, доки не скінчиться яскрава й образлива політична нерівність, яка стоїть на перепоні здійсненню щирої господарської співпраці. Господарське положення середньої Европи поважно нарушене версайським трактатом, тому доки політичні і господарські трудноші, що випливають з трактатів, не будуть змінені або усунені, доти годі зробити поважніший і тривкий крок у згаданій співпраці.

—o—

Катастрофальні ціни худоби.

Небувала знижка цін худоби зложилася на те, — як стверджують у фахових колах — що хлібороби збуваються масово хлівного приховку. Хлібороби випродують не тільки молоді й дорослі штуки, але й льохи. За кілька місяців може забракнути беконів на торговицях. Це стягнуло би катастрофальні наслідки для беконового промислу. Зарадити цьому можна тільки приверненням оплатности плекання хлівної череди. Осягнути це можна тільки підвишкою цін живини (ціни мяса в місті досить високі), або зменшенням ріжниці між ціною живини та мяса, плаченої консументами, що побільшило би консумцію мяса на внутрішньому ринку та унеможливило би різникам плачення вищих цін за живину. Пересічні ціни мяса не повинні переступати 150 проц. цін живини, напр., коли ціна живини виносить 1 зол. за кг., пересічна ціна мяса не повинна переходити 1.50 зол.

—o—

Інтервеніювала поліція й арештувала кількох студентів. Небаром зявилося біля Залізної Брами ок. 100 студентів. Серед жидів счинився переполох, мерщій зачиняли крамниці. Тимчасом на площі зявилася ґрупа жид. студентів. Прийшло до бійки. Кілька разів інтервеніювала поліція, за весь день арештувала поліція ок. 50 студентів, м. н. й жидів.

Тому, що протижидівські ексцеси не вгавають, рахуються із зачиненням університету.

ЧУТКИ ПРО ЗАМАХ НА БРІЯНА.

У Парижі розійшлися чутки про замах на Бріяна. Інспектор поліції, який мав службу в будинку мін-ства внутр. справ, арештував купця з Мецу Колліньона. Купець цей, такі були вістки, перед виїздом до Парижа відгрожувався, що вбє Бріяна, щоби пімститися за його політику, яка шкодить французькому народові. Колліньон, як приїхав у Париж, пішов насампеpед до мін-ства внутр. справ, щоби дістати авдієнцію у прем. Ляваля. Вся ця справа виглядає доволі загадочно.

НОВИЙ АНГЛІЙСЬКИЙ КАБІНЕТ.

Льондон, 6. XI. ПАТ. Король затвердив іменування членів нового кабінету під проводом Мекдональда. Канцлером скарбу іменований Невіл Чемберлен, міністром внутр. справ Герберт Семюель, міністром військових справ льорд Гейлсем, міністром закордонних справ сер Джан Сімон, міністром для справ Індії сер Семюель Говр. У новім кабінеті задержали м. ін. теки, які мали в кабінеті, Болдуін, головний провідник консерватистів, як лорд печатки ради, Семюель, як лідер ліб. партії, льорд Сенкі як льорд канцлер і Говр.

ДРУГИЙ ПУЧ В АВСТРІЇ?

Відень, 5. XI. ПАТ. Кружляє поголоска, що кн. Штаремберг видав приказ проголосити „тривогу“ в одній з найближчих ночей: сподіється, що під його прапори стане 50.000 гаймверівців із усіх областей Австрії.

Рівночасно з пучом в Австрії мав би проголосити військову диктатуру на Угорщині мін. Гембезе і гітлерівці перевели б переворот у Німеччині.

ЖЕНЕВА РОЗГЛЯДАЄ БІЛЬШОВИЦЬКИЙ ПРОЄКТ ДОГОВОРУ НЕАГРЕСІЇ.

ЖЕНЕВА. 6. XI. ПАТ. Окремий комітет для перевірки більшовицького проекту про господарську неагресію піддержує основну думку начерку. Комітет стверджує, що начерк не міг здобути більшости голосів комітету і тому комітет збереться вдруге.

КРОЙҐЕР ВИАРЕНДОВУЄ МАДЯРСЬКІ ТЕЛЕФОНИ?

Зачувати, що Кройґер і Морґан предложили мадярському урядові оферту на виарендування телефонічного монополю на 50 літ. За виарендування дають більшу позичку.

ПОЛІТИЧНИЙ ВЛОМ ДО КОНСУЛЯТУ.

Берлін, 6. XI. ПАТ. Мин. ночі невислідженi люди вломилися до ґен. фінляндського консуляту в Берліні. Вломники дісталися до бюра крізь отвір у стелі, розбили вогнетревалу касу, одначе не забрали з неї майже ніяких вартісних предметів. Зате переглянули докладно всі теки з документами. Слідство покищо не виявило підкладу того влому.

ЗВИЖКА ЦІН ЗБІЖЖЯ.

На всіх світових збіжових біржах замічається щораз сильніша тенденція на збіже. Причиною звижки є м. ін. те, що велика фінансіера схвильована девалюацією фунта, доляра та скандинавських валют, перекидає свої капітали з валют на збіже. Амер. фінансісти закуповують збіже для спекуляції, бо рахують на великі зарібки при звижці цін. Рівночасно СРСР закуповує багато збіжа в Зл. Державах і Канаді, тому ціни підскочили хм. на 25 проц.

Японія викручується від евакуації Манджурії.

ЖЕНЕВА. 5. XI. ПАТ. Повідомляють про відповідь японського міністра закордонних справ на китайську ноту з 27. жовтня, яка домагається, щоб Японія визначила своїх представників задля переговорів з представниками Китаю щодо подробиць переведення евакуації та обняття адміністрації евакуованих територій. Японська відповідь відсилає китайський уряд до японської декляраціЇ з 26. жовтня ц. р., в якій представлена процедура управильнення інциденту в Манджурії. Японія додає, що дуже бажає, щоби Китай приступив у найближчому часі до переговорів, які довелиб до порозуміння щодо точок, що лягли6 в основу устійнення нормальних взаємин між обома державами.

—o—

Міліярдовий дефіцит Зєдинених Держав.

Скарбова палата у Вашинґтоні означила дефіцит Зєдинених Держав за перші чотири місяці бюджетового року, значить, за липень, серпень, вересень і жовтень сумою 661 міліонів 128 тис. долярів. На основі того обчислення можна приняти, що цілорічний дефіцит винесе 2 міліярди 200 міліонів долярів супроти 903 міліонів з попереднього року.

—o—

Берестейський процес.

(Десятий день розправи.)

ВАРШАВА, 5. XI. Сьогоднішня розправа почалася від зізнань свід. *Малашинського*, міського старости Кракова. Після заприсяження оповідає він про краківський конгрес і приготування до нього, але починає від змалювання своєї діяльности в Кракові. Вираховує сконфісковані статті „Напшоду" та підчеркує, що вони підбурювали нарід і підкопували повагу уряду. Посол Мастек говорив на вічах, що ППС веде з урядом боротьбу і змагає до усунення диктатури. Аґітатори ППС використували у своїх промовах настрої в часі кризи та безробіття, казали, що не страшні їм штики вояків, при помочі яких хоче уряд скріпити свою владу, бо ці штики в руках синів і братів; кожний з них (ППС) перебув світову війну та не боїться зброї. Пос. Ліберман говорив на міжнародньому зїзді шахтярів, що штики не вдержать диктатури полковників, а ППС проводитиме боротьбу до побідного кінця. Перед краківським конгресом приходив до свідка пос. Мастек і просив, щоби не посилати багато поліції на цей зїзд, бо він відбудеться спокійно. Свідок на це не погодився і пригадав пос. Мастекові одну недодержану обіцянку, що на вічу буде порядок, а опісля мусіла приїхати автами поліція, щоби розігнати похід. На відмовну відповідь заявив Мастек: „уряд мусить взяти під увагу, що до Кракова прийде 10.000 обурених. Ми всі знаємось на скорострілах, бо ми відслужені вояки"...

У тій самій справі прийшов до свідка пос. Дібоа. Він просив теж, щоби не посилати багато поліції, бо її присутність може розбурхати юрбу, а він боїться проливу крови; обіцював, що порядку буде пильнувати міліція. Свідок пояснює організацію міліції у Кракові, її кадрою було 20 осіб, але в потребі могли виставити партії 2.000 осіб міліції. Після вісток, які одержав свідок, на краківському конгресі можна було почути ворожі вигуки проти през. і марш. Пілсудського.

Підчас побуту мін. Італії, Ґрандія в Польщі краківська ППС вислала йому листа і китицю червоних квітів зі словами: „Від імени робітників прохаємо Вашу Екселенцію зложити ці квіти на могилі Матеотія" (цього соціяліста вбили італійські фашисти — зам. Ред.). Свідок признає це нарушенням старопольської гостинности.

Свідок оповідає, що підчас ревізії у профспілці у Кракові знайшла поліція кілька револьверів, шаблю та кріс марки Ведля. Адвокат каже: „Хіба Верндля, бо „Ведля" був би чоколядовий. На питання оборони свідок каже, що краківський конгрес був великою небезпекою для держави та певно прийшлоб до крівавої сутички, колиб не вмішалася поліція. У Кракові було тоді 1000—1.500 поліцаів, але ця кількість не вистарчилаб, колиб прийшло до заворушень.

Показується, що староство дозволило на такі написи: „Віддайте 8 міліонів, безправно виданих на вибори!", „Геть із диктатурою!", „Геть із санацією!". Адвокат питає свідка, як міг він позволити на такі написи, а тепер нарікає на уривки із статті в „Напшуд-і": „Санація втече, як тікають щурі з потопаючого корабля". На низку питань оборони свідок не відповідає і каже, що „це не належить до справи". Оборона просить записати до протоколу, що він відмовляє відповідей; кілька разів вмішувався до цієї справи предсідник.

Кружляє поголоска, що предсідника Германовського заступлять іншим, бо не подобається деяким кругам його ліберальне кермування справою. Колиб ця поголоска справдилася, то його заступив би суддя Рикачевський. Рівночасно кружляє поголоска, що предс. Германовський занедужав.

Ми вже повідомляли, що справу судді Деманта передадуть Найвищому Судові, бо він проти обовязуючих законів замкнув увязнених послів у військовій тюрмі.

Головною причиною такої постановки справи в апеляційному суді це провина судді Деманта, бо коли посол Кернік скаржився на побиття і показував знаки, його повинністю було записати це до протоколу. Недбайливість привела до того, що справа опиниться у дисциплінарній колегії Найвищого Суду.

НОВИНКИ

— **Останній берестейський вязень—українець.** У звязку з вістками преси, що на днях вийде на волю останній берестейський вязень б. посол **Дмитро Паліїв**, треба замітити, що в золочівській тюрмі перебуває ще один берест. вязень, б. посол **Олександер Вислоцький**, якого на днях мають перевезти до львівської слідчої тюрми.

— **Вийшли на волю.** Студенти Бігун і Нарожняк зі Стрия, арештовані перед кількома тижнями під замітом протидержавної діяльности, вийшли на днях на волю. Слідство проти них застановлено.

— **Премієра „Цвіркуна".** Нині, в пятницю 6. ц. м., відбудеться в салі Ремісничої Палати при Стрілецькій площі ч. 7. премієра нової ревії Львівського Українського Театру „Цвіркун", що викликала величезне зацікавлення в цілому місті. Нова ревія під заголовком „Не банкротуємо!" пера Ант. Курдидика складається з 14 точок: скечів, монольоґів, куплетів, українських ревелерсів і балету. Вистава відбудеться на зовсім новій сцені при ефектовному освітленні і при мистецьких декораціях роботи арт.-маляря Андрусева. Управа театру підготовила виставу дуже дбайливо і повторить її без змін в суботу 7. ц. м. Початок обох вистав: год. 8. веч.

— **Проф. Ганіш про українську справу.** Відомий професор славянської історії у бреславському університеті й редактор поважного журналу: „**Jahrbücher für Geschichte und Kultur der Slaven**", що від довшого часу виходить накладом „**Ost - Europa - Verlag**" в Бреславі, помістив у впливовому німецькому щоденнику „**Schlesiche Volkszeitung**" (ч. 330 з дня 19. VII. 1931) обширну розвідку під заголовком: „**Der Freiheitskampf der Ukraine. (Aus dem Schicksal eines 40-Millionen-Volkes. Der Stand der ukrainischen Frage**") — в якій представив у загальних нарисах значіння української справи та її розвиток від часів створення Київської Держави аж по останні часи. Особливо докладно спинився автор над історією українських змагань до незалежности, розглянув доволі подрібно період найновіших наших боїв за власну державність (1917—1923) і дав укінці загальний, але ясний погляд на сучасне положення українців на Радянській Україні, в Польщі, Румунії та Чехословаччині. Автор усюди з великою прихильністю ставиться до українських самостійницьких змагань і стверджує всюди великий зріст української національної свідомости. — **Д-р З. Кузеля.**

— **На розбудову Народ. Музею зложили:** дир. О. Саєвич 100 зол.; по 50 зол.: Повіт. Союз у Золочеві (разом 100) і к-ва „Поміч" у Теребовлі; 34 зол. Народ. Дім у Перемишлі (разом 100). по 10 зол.: Костишин кан. Л. Несторович (разом 30) і нотар В. Дяків (разом 70); 8.88 зол. дир. Д. Лукіянович; 3.30 зол. інж. Т. Горницький (разом 5.30); 1 зол. Д. Мороз із Отаїв (разом 13). — Досі вплинуло на будову за 1931 р. 4406.31 зол., а видано до кінця жовтня 46.617.12 зол. З огляду на те, що викінчується вже сходова клітка і друга велика саля згори, можна надіятися, що з весною буде можливо віддати одно крило Музею до вжитку. На викінчення його потрібно ще 5.000 зол. З огляду на велику потребу трьох великих саль, Управа Нац. Музею, як скарбник Громадянського Комітету розбудови Музею, надіється на щедріший вплив пожертв на розбудову Музею. При кінці року буде повне звідомлення про вплива на розбудову за чергою вплачених квот. Тому дуже бажано, щоби на огнище духової культури нації впливали рівномірні жертви всього українського громадянства.

— **Музей Наук. Т-ва ім. Шевченка у Львові**, вул. Чарнецького 24, мав у місяці жовтні 185 кат. чисел приросту до ч. 22.134 включно. В поодиноких відділах прибуло предметів: археольоґія 131, етнографія 185, церковна старовина 4, малюнок 1, рисунок 1, графіка 1, різьба 1, медалі 4, монети 88, банкноти 32, історичні памятки 40, фотокліші 40, фотокопії 370, ґравюра 1, топографічні та портретові видівки 127, цинкові кліші 2, альбомики репродукцій 2. З цінніших дарів слід відмітити археольоґічну збірку учит. Осовича з Белзця біля Золочева (58 предметів надбужанської та висоцької культури), збірку вишивок А. Стефановичівної (65) з Поділля та Покуття, збірку волинських вишивок (76) проф. Б. Весоловського з Кремянця та збірку фотографій українських та чужих діячів (82) проф. д-ра І. Зілинського з Кракова. Жертводавцями, крім вичислених, були пп.: інж. Березюк В., Береза Я., Білостоцький Т., Букатович, Библюк М., Бунда, Бутинець О., Васечко, д-р Витанович І., Годунько В., Горбовий М., о. Гайдукевич, проф. Гусаківський, Гриник Д., Ґорук І., Ґресько М., учит. Драган І., Дороцький, Естинюк О., Заклинський М., Загоруйко М., Калужняцький Н., о. Ковальський Б., о. Кисілевський Я., Ковальчук Д., Кухар Р., д-р Крипякевич І., дир. Кульчицький Л., Лазорко М., д-р Лев В., ред. Лепкий Л., Логин, ред. „Літопису Черв. Кал.", д-р Левицький Г., д-р Лучаківський, проф. Магалевський, Мельникова Т., Товариство „Молот" в Леобен, дир. Мисик, Михалевич, Музикова Я., Михайлюк М., Матвієйко М., проф. Мрицівна О., Маринович Р., Насс Я., Ніжанковський Т., Орлян-Соботова С., о. Ольшанський Л., д-р Полянський Ю., Полянський С., Почапський Я., Періг П., Петрицька Т., Пик Т., Т-во „Просвіта", д-р Річинський А., арт. Смольський Г., Стадник М., радн. Сопотницький О., о. Сполітакевич, Сідзінський І., Сташків В., Стефанівські, проф. Фарина С., Ципріянович-Савур М., д-р Чикаленко Л., Чупрун Е., Шухевичева, Якимова А., Янушевич Л. — Управа Музею складає всім їм за це щиру подяку. Відвідувачів було 80, у тім 2 шкільні прогульки. — **Управа Музею.**

— **Нові мешкання.** У Міському Музеї Мистецького Промислу у Львові (Гетьманська 20) відкрита виставка знимок і начерків із Франкфурту над М., Відня та Варшави, обстановки з львівських робітень і килимів „Вузет". Виставка відчинена кожного дня від 10—14. і 17—19. год. Рівночасно буде висвітлена фільма „Міста завтрішнього дня" у днях 5. і 6. ц. м.

— **Помер Артур Опман,** відомий під псевдонімом Ор-От, польський письменник у ночі з 4. на 5. ц. м. на запалення легенів.

— **З краєвої хроніки.** Львівські вломники Самотій і Моцик відповідатимуть перед наглим судом у Львові за збройний напад на касу в Ходорові. — В Перемишлі появилися вже виборчі летючки 4-ки (Стр. Народ.) у звязку з доповняючими виборами до сойму. — У Болестрашичах, перемиського повіту, найшов війт П. Потенчак трупика 4-тижневого хлопчика. — Підчас погоні вбив поліцай Федуш з Козови злодія Ст. Замойського. — При вул. Скарбківській у Львові викрила поліція ще одну святиню кохання, влаштовану Анастазією Чучмановою і Вол. Коралем.

— **Фірма „Зінгер" кидає Польщу?** У Варшаві розійшлися чутки, що відома американська фабрика машин „Зінгер" кидає Польщу. Зліквідують кількадесять її відділів. У промислових колах кажуть, буцімто ця фірма не всилі конкурувати з імпортом машин із СРСР.

— **По широкому світі.** Японія заперечила заяву представника Китаю, що нібито вона загарбала собі дохід із податку від соли в Йон-Ков. — У Льондоні арештували 115 студентів під замітом комуністичної агітації; це сталось у звязку з роковинами більшовицької революції, що припадають в суботу. — До Парижа приїхав румунський премієр Йорга. — Заступником предсідника польського сенату вибрали сен. Ломбського.

— Помста Сталіна. У Музеї Революції в Москві була донедавна картина, яка показувала засідання комуністів в напередодні вибуху революції. На першому пляні видно було Леніна, Троцького та Калініна; Сталіна не було, бо він сидів тоді в тюрмі. На приказ Сталіна цю картину малярі „відновили“ таким робом: на місці Калініна намалювали Сталіна у такому виді мов би це він був керманичем зборів у цій важній хвилині, а Троцького „обернули“ до глядачів — плечима, його пізнати лише по борідці.

— Кілько видала Англія на вибори? Останні вибори до парляменту, що недавно відбулися, коштували Англію ледві 1,000.000 фунтів штерлінгів, хоч передбачували, що коштуватимуть 1,450.000 ф. шт. Самим соперникам до посольських стільців заборонює закон видати на вибори (від себе) лише 6 пенсів на кожного виборця, себто у виборчій окрузі, яка має 10.000 виборців, вільно йому видати на вибори 250 фунт. шт.; у малих округах може він видати на кожного виборця ледві 5 пенсів. Всіх тих послів, яким докажуть, що на вибори видали більше як дозволяє закон, зараз скидають...

— У кількох словах. У льондонському парляменті відбулося заприсяження новообраних послів. — Австрійський Банк утратив у жовтні ц. р. 2.000.000 шілінгів із свого запасу золота.— Форд заборонив у своїх добрах уживати рільничих машин, щоби таким робом дати працю ще 200 робітників. — 12. ц. м. буде вирішена справа закритого Союзу поляків у Латвії. — Англійські летуни Педжі Залман і Гордон Сторес здобули рекорд лету прилітаючи до Ле Кап один день скоріше, як попередні переможці повітряних просторів над Африкою. — У Відні поліція відкрила комуністичну фабрику фальшивих паспортів. Вона давала їх большовицьким шпигунам; арештували 14 осіб.

—o—

З театру.

Вистави українського театру в Жидачеві.

До Жидачева загостив дня 24. жовтня п. р. Український Театр у Львові (бувший театр ім. Тобілевича) і дав тут девять вистав, що були дуже дбайливо опрацьовані і стояли— крім премієри „Розвідки“ — на високому мистецькому рівні. Тому театр тішився великою симпатією тутешнього громадянства без ріжниці національности і кожний день проходив із щораз більшим касовим успіхом (хоч це було перед першим місяця), так, що каса в останніх днях побуту театру подвоїлася. Це повинно бути вказівкою для театру, що касовий успіх, а тимсамим істнування театру, залежить передовсім від солідно приготованої і по мистецьки виведеної вистави. Любимцями публики, що залишили по собі дуже милі спомини, є пані: Кривицька, Ленська і Бенцалева та панове: Блавацький, Бенцаль, Боровик і Яковлів. Решта театр. трупи достроювалась до них по своїм силам і творила гармонійну цілість.

Т.

З судової салі.

Б. Кравців і 13 тов. перед львівським судом.

У четвер, (5. XI.) відчитували деякі цікавіші статті зі „Сурми“, заборонені брошури і листи, відібрані підчас ревізії в декого з обвинувачених.

Поза кількома перепалками між обороною і прокуратором та предсідником, день цей не вніс нічого небуденного у процес.

У пятницю слідують зізнання радн. Івахова, знавця справ УВО і ОУН.

—o—

Дописи.

БІБРКА. (Панахида за поляглих. — Свято книжки). Роковини 1. листопаду 1918 р. зустрічає кожний свідомий українець з найбільшим пієтизмом та глибокою пошаною до тих, що віддали найдорожчий скарб на світі, своє життя, за кращу майбутність українського народу. І бобрецьке громадянство заповнило церкву ще в 10. годині рано, хоч панахиду назначено на 12. годину. І чомусь ні жалібні слова над могилою в церкві, ні сумні похоронні пісні, відспівані місцевим мішаним хором, ні „Вічная память“ чи зворушлива пісня „У дві пари несуть мари...“ не настроювали сумом, але навпаки — підбадьорювали на вид тих сотень похилених постатей, що мов маків цвіт вкрили долівку церкви і з пієтизмом заносили щирі зітхання-молитви та шептали разом із священиком „Отче наш“... — А вечором знову зібралося громадянство в читальні на „Свято книжки“, яке уладила місцева чит. „Просвіти“ з доволі цікавою і ріжноманітною програмою. В год. 7·30 занавіса відслонила гарно уставлену виставку книжок на столі, прикрашеному рушниками на тлі взористого килиму, що висів на стіні. На естраді появився мужеський хор читальні в козацьких шараварах і вишиваних сорочках, який під орудою філіяльного урядовця „Просвіти“ п. Панкевича виявів пісні: „Учітеся, брати мої“, „Коли Ви вмірали“, „Сповнилась міра“, „Колисанка“, „Про козака Нечая“, „Новобранці“, „Широкий Луг“ (що його на бажання слухачів повторено) і „Могила“, що замикала програму свята. Ефект виступу хору гарний: бачилося, що дирігент вложив чимало праці, але недостача перших тенорів зменшила дещо гарне враження. Пісні хору переплітали: вступне слово, що його виголосив адв. д-р Я. Дудикевич, голова філії, гарно опрацьований реферат про книжку голова читальні Іллі Коцюмбаса і деклямації, яких було аж чотири (як на таке свято за багато, а до того за слабо підготовані). В загальному „Свято книжки“ залишило по собі зовсім симпатичне враження.

—o—

СПОРТ.

ЧОРНІ—УКРАЇНА

В неділю 8. ц. м. розіграє Україна заповідані віддавна товариські мячеві змагання з ліговою дружиною Чорних. Змагання відбудуться в год. 14-ій (2-ій) попол. на грищі Чорних. Обі дружини грають у повних складах.

—o—

Нові книжки й журнали.

КНИЖКИ.

О. Олесь: КОМУ ПОВІМ ПЕЧАЛЬ МОЮ. Поезії, кн. XI. Ст. 174. Львів 1931. Накладом Кооперативи „Червона Калина“

ЖУРНАЛИ.

СТУДЕНТСЬКИЙ ШЛЯХ, професійний журнал. Р. І. Ч. 5—6. Вересень-жовтень 1931 р. Зміст: В. М. Янів: Кілька думок і намічень; Ю. Р.: Не на день один; Микола Дужий; Ще даймо впасти „Просвіті“; Яр. Гладкий: Спорт і ми; О. Домбровський: З життя студентів Закарпатської України; Юр. Гасенко: Про навчально-програмову справу в радянських ВУЗ-ах; Р. Паладійчук: Українська студентська преса до війни; Дописи; Посмертні згадки; Хроніка.

—o—

Ціни набілу у Львові.

„Маслосоюз“ платив кооперативам дня 5. XI. ц. р. за масло експортове та десерове пріма 3·20 зол., за літру молока 28—29 сот., літру сметани 1·20 зол., копунець 6·60—6·70 зол.

ОГОЛОШЕННЯ

Театри.

Великий Міський Театр:

Пятниця, 6. листопада, година 7·30 веч. „Тінь“

Театр Ріжнородностей:

Пятниця 6. листопада, година 7·30 веч. „Радісне знання“.

Кіна.

АПОЛЬО: Звукова фільма „Криваві жемчуги“ (Люпе Велез) і звукові додатки.

КАСІНО: Звукова фільма „Жоржетине кохання“.

КОПЕРНИК: „Марлена Дітріх як X-27“.

ЛЕВ: „Африка говорить“. 100 проц. звукова фільма.

МАРУСЕНЬКА: „Марлена Дітріх як X-27“.

МІРАЖ: „Утеча від кохання“.

ОАЗА: „Співак Парижа“ з Морісом Шевальє.

ПАЛЯС: Звукова фільма „Король бульварів“.

ПАН: „На крок від ганьби“.

ПАСАЖ: „Кабалерова пісня“ (Кен Мейнард), американська комедія та звуковий додаток.

ПРОМІНЬ: „Чудеса в Масабельських горах“.

СОНЦЕ: „З дня на день“ і додатки.

СТИЛЕВЕ: „Під крівлями Парижа“.

УТІХА: „Останній роман“ (Ів. Петрович), „Оборонець прав“ (Тім Мек Кой).

ХИМЕРА: „Весна в Пратері“.

Програма радіо.

Неділя, 8. листопаду 1931.

Лайпціґ (259,3) 16·30 Література. **Брно** (341,7) 19·00 Музика оперетки. **Льондон** (356,3) 22·05 Концерт. **Гамбурґ** (372,2) 20·00 Концерт. **Букарешт** (39 ,2) 17·00 Циганська музика. **Сотенс** (403,8) Пісоньки. **Берлін** (419) 16·30 Література. **Харків** (426) 18·00, 20·00 Концерти. **Рим** (441,2) 21·00 Концерт. **Гельсинґфорс** (452,2) 18·10 Концерт. **Лянґенберґ** (450,4) 20·00 Опера „Золото Рену“. **Прага** (486,2) 20·00 Концерт. **Мілано** (500,8) 19·05 Всячина. **Брюсселя** (508,5) 22·00 Концерт. **Відень** (516,4) 22·20 Танкова музика. **Рига** (524,5) 19·03 Концерт. **Мінхен** (532,9) 19·20 Концерт. **Будапешт** (550,5) 18·40 Пісні. **Ленінград** (1000) 15·01 Концерт. **Осльо** (1071,4) 22·35 Танкова музика. **Калюндборг** (1153,8) 22·45 Танкова музика. **Москва** (1481) 13·00, 17·00 Література. 15·00, 19·30, 21·00 Концерт. **Кенігсвустергавзен** (1634,9) 19·35 Література. **Париж** (1724,1) 18·15 Концерт.

ЛЬВІВСЬКЕ РАДІО.

Субота, 7. листопаду 1931.

Львів (380,7) 11·40 Перегляд краєвої преси ПАТ. 11·58 Час із Варшави. 12·10 Про погоду дня. 12·15 Шкільний ранок радія. 15·05 Господарські новини. 15·15 Військові новини для всіх. 15·55 Для молоді. 16·20 „Мешкання людини в передісторичних часах“. 18·05 Для старшої дітвори: „Король-жебрак“. 18·30 Концерт для молоді. 18·50 Всячина. 19·15 Господарське листування. 19·25 Серед нових книжок. 19·40 Радієвий денник. 20·00 „На овиді“. 20·15 Гутірка. 20·30 Великий концерт. 22·00 „Острів Корсика“. 22·15 Концерт. 22·55 Спортові новини. 23·00 Танкова музика. Грамофонові кружки: 15·25, 16·40, 18·00, 19·40.

ОПОВІСТКИ

За оголошення редакція не відповідає

Український Театр під адм. проводом І. Волощука.

З поворотом до Перемишля.

ДОБРОМИЛЬ:

7. XI. „20 днів тюрми“.

8. XI. „Поїзд-мара“.

Відтак театр переїздить до Перемишля на постійний зимовий побут. Про інавгураційну виставу та дальший репертуар оголоситься пізніше. 489

Товариства Українська Захоронка і Українська Бесіда улаштовують в салях Бесіди, Рутовського 22. І. пов. дня 7. листопада ц. р. в 20. год. „Чайний Вечір“ з танцями. — Старшим гостям і молодшим раді. 782 2—2

VI. Звичайні Загальні Збори Т-ва Українських Студентів Львівської Політехніки „ОСНОВА“ відбудуться в неділю дня 15. листопада 1931 р. в год. 9·30 рано. — Порядок: 1. Відкриття Загальних Зборів. 2. Відчитання протоколу з попередних Загальних Зборів (30. XI. 1930 і 25. I. 1931). 3. Звіт уступаючого Виділу і Допомогової Комісії. 4. Дискусія над звітами. 5. Звіт Контрольної Комісії і уділення абсолюторії уступаючому Виділови. 6. Вибір нового Виділу, Контрольної Комісії і Допомогової Комісії. 7. Внески і запити.

Проситься Товаришок і Товаришів Членів численно явитися та точно в означеній годині, бо в противному случаю Загальні Збори відбудуться, без огляду на скількість присутних, годину пізніше. — **Місце Загальних Зборів подасться пізніше!** — Львів, дня 4. листопада 1931. — За Виділ: **Нестор Сороківський,** голова. **Микола Строкон,** секретар. 793

Загальні Збори Муз. Т-ва ім. М. Лисенка у Львові відбудуться **дня 22. листопада 1931 (неділя) в год. 4. по полудни** в малій сали Т-ва (вул. Шашкевича 5/II). — В разі браку комплету, відбудуться о годину пізніше, без огляду на число членів. — **Виділ.** 788

Конференція оо. Катехитів м. Львова відбудеться дня 9. XI. 1931. в год. 17. у салі Малої Семинарії. На порядку реферат о. И. Маркевича ЧСВВ: „Марійські Організації в минувшині і в теперішности“; потім дискусія і нарада. До численної участи просить Всеч. ОО. Катехитів і Всеч. ОО. Гостей — **Управа Мар. Т-ва.**

ДРІБНІ ОГОЛОШЕНЯ

За оголошення редакція не відповідає

УНЕВАЖНЮЮ згублене свідоцтво зрілости (świadectwo dojrzałości) видане Дирекцією держ. гімназії з руською мовою навчання в Станиславові дня 16. травня 1928 р. ч. 6. на назвисько Богдан Мирон Чайковський. 781 3—3

ІНТЕЛІҐЕНТНА старша жінка, пошукує заряду домом у священика. Варить дуже добре. — Зголошення: Львів, Підзамче (Двірцева Місія) Стельмащук.

600 зол. місячно може кожний заробити в своїй околиці, розповсюднюючи артикул потрібний у кожній хаті, на сплати. — Зголошення: Wilno, Бюро оголошень E. Sobola skr. poczt 145. 78[illegible]

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає

Подяка.

Дентистови Якови Нассонови, Львів вул. Сикстуська ч. 17. за совісне і старанне лічення і пльомбовання зубів складає сердечну подяку.

791 **Ольга Вальківна**

НАКЛАДНЯ SCHERL у БЕРЛІНІ

поручає слідуючі свої видавництва:

Berliner Lokalanzeiger, Der Tag, Berliner Nachtausgabe, Der Montag, Die Woche, Die Gartenlaube, Filmwelt, Sport im Bild, Scherls Magazin, Allgemeiner Wegweiser, Praktischer Wegweiser.

Адреса всіх видавництв така:

BERLIN SW 68, Zimmerstrasse 35—41

В переписці треба зазначувати:

Ausland-Abteilung. Місця платности у Польщі: Банк для торговлі та промислу Познань (чекове конто в ПКО ч. 200.180) Почтове конто у Берліні: **Berlin, No 3.111.** 101—[illegible]

Оголошуйтеся в найстаршім укр. щоденнику „ДІЛО“!

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло“. З друкарні Вид. Спілки „Діло“, Львів, Ринок 10.